

NARODNI DNEVNIK

Izbeja vsak dan opoldne, izzemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 13.
TELEFON STEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisemenim vprašanjem naj se priloži znak
za odgovor.

Račun pri poštne ček. uradu št. 18.638.

Za enakopravnost.

Prvi predpogoj vsake pravne države je, da so vsi državljani ne samo po zakonu, temveč tudi dejansko enakopravni. Da bi bila ta temeljna zahteva pravne države v Jugoslaviji uresničena, ne more biti niti govora. V skupščini je dr. Korošec to neovrgljivo dokazal.

Vsa generaliteta srbska, vsa diplomacija skoraj izključno srbska, orožništvo, carinsko osebje vse v pretežni večini srbsko in postaja vedno bolj srbsko. Zato pa plača Slovenec neposrednih davkov 171 dinarjev letno, Srb pa le 61. Kjer so dohode, odhaja Slovenec s praznimi rokami, kjer pa dele bremena, tam je Slovenec prvi.

To so dejstva, to je suha resnica. Enakopravnosti ni in s praznimi frazami o edinstvu se te resnice ne da utajiti.

Toda enakopravnost mora biti, če hoče država obstati, če noče, da propade. Ljudstvo ne more trpeti večno zapostavljanja in če ga trpi, je zapisano smrti.

Cepprav je vse to tako jasno, da ne more biti bolj, pa vendar vidimo, da ne pridemo do enakopravnosti, če se ne bomo za njo z vso silo borili. Iz proste volje je Beograd ne bo hotel dati, to dokazujejo vse izjave njegovih vodilnih mož, dal jo bo le prisiljen. Vzrok več, da se za enakopravnost borimo.

Da ne bo naš boj brezuspešen, je gotovo, ker je naša zahteva tako pravilna, da se diskvalificira kot državnik vsak, kdor je ne pripozna in izvede. Toda tudi najbolj pravilna ideja propade, če se za njo pravilno ne bori.

Dosedaj se Slovenci nismo prav borili za enakopravnost. Nismo bili enodušni, temveč imeli smo izdajalce v lastnih vrstah. Ti izdajalci so bili oni, ki so mislili, da pridejo na ta način kvišku, da obrekujejo v Beogradu svoje domače politične nasprotnike. S klevetanjem brata so se hoteli prikupiti mogotcem, da so prejeli kosto, so zavrgli enakopravnost.

In še danes se to godi. Še danes smatrajo nekateri za svojo največjo dolžnost, da opisujejo večino slovenskega naroda kot avstrijskantsko in protisrbsko. In veselo si manejo roke, če se kratkovidni politiki njih klevet poslužujejo, če ne zapode od sebe klevetnikov tako, kakor treba.

Ti ljudje so dali Beogradu pogum in argument, da je pokopal enakopravnost. Ti ljudje pa so še danes glavna ovira, če boj slovenskega naroda za njegovo enakopravnostjo nima onega uspeha, kakor bi ga mogel in moral imeti. Zato je treba s temi ljudmi obračunati, ali pa bomo večno brez pravic.

Po paragrafu smo, kot rečeno vsi enakopravni. Dejansko pa je stvar druga in bo tako dolgo ostala druga, dokler ne bomo Slovenci sami mogli kontrolirati, če se zakon tudi izvaja. To pa bomo dosegli, če bomo vsi Slovenci združeni v eni celotni in če bo ta res samoupravna. Edino jamstvo za slovensko enakopravnost je zato združena samoupravna Slovenija.

To mora biti naša kardinalna zahteva, to mora biti zahteva vseh naših strank.

Ni treba z avtonomijo, federacijo in stičnim otežkočiti boja, ker ni glavno beseda, temveč stvar. Slovenci hočemo, da v svojih zadevah odločujemo le mi sami. To je glavno in od tega ne moremo odnehati. Kako pa se ta naša pravica imenuje, nas ne zanima, samo da to pravico tudi v resnici imamo.

V svojih zadevah odločujemo sami, v skupnih pa sporazumno s Hrvati in Srbi. Zato smo za sporazum, zato nismo za majorizacijo, zato tudi nismo za centralizem.

Radićev govor v skupščini.

Beograd, 12. februarja. Ko se je na skupščinski seji razpravljalo o interpelaciji Kapitanovića, je povzel besedo St. Radić in je v svojem govoru navajal razloge za svoje potovanje po Bosni, Hercegovini in Dalmaciji. Radić je govoril pred dobro obiskano dvorano, polno galerijo občinstva in diplomatskim korom. Za časa Radićevega govora ni bil prisoten v skupščini minister zunanjih poslov dr. Ninčić in ne minister notranjih del Boža Maksimović, sicer pa so bili navzoči vsi prvaki strank. V skupščini je bila vržena parola, da naj bo za časa Radićevega govora popoln mir, vendar pa se radikali niso mogli vzdržati, da na nekaterih mestih ne aplavdirajo. Ko je Radić končal svoj govor, se je ta govor v vseh političnih krogih komentiral.

Radićev govor se smatra za prav lepo pohvalo narodnega sporazuma in Pašića. Govor je napravil zelo peveljen vtis tako na člane vlade kakor tudi na opozicijo, zlasti na one stranke, ki stoje na programu sporazuma.

Sicer ni bilo v političnem življenju drugih dogodkov. V avdienco je bil sprejet predsednik narodne skupščine Marko Trifković, ki se je mudil na dvoru od 5. in pol do 6. in pol.

Načelniki parlamentarnih skupin so imeli konferenco, na kateri se je razpravljalo o tem, da se skliče prihodnja seja šele v torek, ker sta jutri in v ponedeljek pravoslavni prazniki. Te konference pa se niso udeležili samostojni demokrati in je ostalo pri tem, da bo seja v soboto dopoldne.

RADIĆEV GOVOR.

Beograd, 12. februarja. Na včerajšnji popoldanski seji je bila na dnevnem redu interpelacija Mustaj-bega Kapitanovića o pašnikih v Bosni. Interpelant utemeljuje interpelacijo. Na njegovo interpelacijo odgovarja minister za agrarno reformo Pavle Radić. Govorili so še državni podsekretar ministra za agrarno reformo dr. Andrić in narodni poslanci Kulundžić, dr. Paleček in Matić.

Nato je povzel besedo minister prosvete St. Radić in izvajal:

Moji predgovorniki so v svojih govorih ponovno naglašali, da ta vlada nima programa in da nima, čeprav je seljaška vlada, seljaškega programa. V teku svojega govora je izvolil moj predgovornik omeniti narodni sporazum in je rekel, da ta sporazum ni objavljen in da se o njem ne ve nič. Vi vsi veste, da je vse, kar vsebuje narodni sporazum, povedano tudi v vladni deklaraciji. Toda isti gospodje, ki grajajo, da narodni sporazum ni objavljen in da ta vlada ni seljaška, da ne vodi seljaške politike, isti gospodje store vse, ne samo da bi ta vlada ne mogla izvesti svojega programa, ampak da bi sploh padla.

Doživeli smo te dni, da so se iz kuhinje naše opozicije servirale neresnične in izmišljene informacije, ki se dajo dobro primerjati z nesrečno depešo iz Emsa iz 1870. leta, ko je Bismarck konferiral s francoskim poslanikom o nekaterih zunanjih vprašanjih in se je lepo od njega poslovil. Istočasno pa je poslal depešo v Pariz, da je bil francoski poslanik drzen in da ga je zato dal posaditi na plano. Francoski parlament, ki je prav takrat zasedal, je proglasil,

Jasna je pot, ki vodi do enakopravnosti in ves slovenski narod mora stopiti na to pot. Nobene fraze ga ne smejo premotiti na tej poti, ali pa bo ostala enakopravnost večno le nedosegljiv ideal.

da je s tem hudo kršeno mednarodno pravo. Prišlo je do vojne. Grda izmišlotina in laž je bila povod, da sta dva velika sosedna naroda izkrvavela in se odvajala tako, da smo šele nedavno v Locarno doživeli njih zblizanje.

8. t. m. je tuji zavod, ki ima madjarski in italijanski kapital, poslal nekemu beograjskemu listu depešo, v kateri pravi, da je podpredsednik HSS dr. Maček imel skupščino v Jastrebarskem pred 7 tisoč ljudmi in rekel, da radikalna stranka ne izvaja sporazuma in da zato predsednik HSS Stefan Radić preseka sporazum, da bodo volitve v juniju in da bo potem sklican hrvatski sabor. Vobče je trdilo vse časopise, da sem tudi jaz na potovanju po Bosni in Hercegovini govoril proti sporazumu, srbstvu in Srbom, da sem imenoval Francoze budale, da sem rekel, da mora Solun biti naš in zlasti, da sem izjavil, da bodo skupščinske volitve še to leto in mogoče že na poletje. No, vse to, ne samo da ni resnica, ampak je povsem izmišljeno.

Gospodje imajo povsod svoje ljudi in liste, ki pišejo proti meni. Iz vseh mojih govorov je razvidno, da sem omenjal, da bodo v tem letu najbrž občinske volitve in da sem v Dalmaciji naglašal na vsaki skupščini, da bodo v Dalmaciji volitve še to pomlad.

Povsod sem povdarjal, da je najlepše delo zadnjega časa narodni sporazum in današnja parlamentarna večina. Naglašal sem, da je naš sporazum etičen, socialen, nacionalen in političen in da je vsled njega prišlo do preokreta tako na hrvatski, kakor tudi na srbski strani. Na svojem potovanju sem govoril slikovito o tem, da ne gre za to, v kaki sklepi je mleko, ampak za to, da se mleko ne zlije. Mi smo opustili obliko republikanske in državopravno borbo. Rekel sem narodu, da se nisem zedinil na temelju Dušanovega carstva in Tomislavovega kraljestva, ampak na temelju našega seljaškega edinstva države. (Odobranje pri HSS.)

Povsod sem omenjal, da je naša država geografsko tako sestavljena, da ima gore, klance in doline in vsega tega ne more nihče drugi braniti, ko ta seljaški narod. Rekel sem na 65 skupščinah, da je zakon o občinah gotov. Minister Boža Maksimović je izdelal svoj načrt, mi pa svojega. Rekel sem, da pride na vrsto tudi srezka avtonomija, potem oblasti in parlament, kjer narod ne vlada, ampak po svojih poslancih vodi kontrolo, zlasti v finančnem odboru. Seveda sem govoril tudi o tem, da sedanji proračun ni pravilen.

Radić je govoril nadalje o tem, kako je prišlo do potovanja. V družbi dr. Ninčića, Miše Trifunovića in Voje Janjića je omenil, da bo šel za nekaj dni v Dalmacijo, ker mu prijatelji pišejo, da papežev nuncij Pellegrinetti ni ostal v mejah svojih funkcij, ampak da razvija klerikalno propagando. Radić pravi, da je minister za agrarno reformo imel na neki zabavi konflikt s Pellegrinettijem in sedaj hoče on po Dalmaciji širiti klerikalizem.

Radić je povsod govoril, da je vlada edina v tem, da se v Bosni, Hercegovini, Dalmaciji in Južni Srbiji postavi v teku prihodnjega leta na praktično podlago.

V svojem govoru v Sarajevu sem naglasil, da Bosna ne bi bila naša brez bosanskih Srbov, brez njihove odločnosti in njegovega heroizma, proti kateremu je heroizem makabejskih bratov samo pravljičica. Ljudje, ki so umirali na veša-

lih in pod vešali in niso niti trenili, so pravi junaki. Mnogo tega sem tam izvedel. Moral pa sem o nas Hrvatih povedati, da nismo mi nikaki kuferasi. Povedal sem tudi to, kar je tako lepo razložil dr. Srškić. Rekel sem: Muslimani se morajo še enkrat nacionalno opredeliti, ker šele potem bomo imeli v Bosni jasno situacijo.

Govoril sem o sporazumu in drago mi je, da sem na svoji poti mogel videti, kako je vsa agitacija opozicijskih skupin proti sporazumu brezuspešna in kako je po 900 letnem življenju republike v Dubrovniku ravno tam nemogoče zopet vzbuditi republiko, ki bi danes značila idiotizem.

Mi smo ustvarili sporazum. Bili smo včeraj v ječi in lahko, da bomo tudi jutri ali še danes, ako hočete, ampak ne vi, ampak naši zavezniki. Nikdar pa nočem biti taka opozicija, kakor ste vi. S tako pisano inteligenco vodi edinstvo naroda mere samo avtoriteta, kakor je Pašić. (Pleskanje pri radikalih in pri radićevcih.)

Stefan Radić je dalje omenjal, da je politika sporazuma tudi v zunanjem svetu naša priznanje. Vsakdo se more prepričati o vplivu, ki ga ima naš skupni vodja Pašić in kaj pomeni njegov sin za konstruktivno politiko države. Kaj pomenim jaz, za to pravim: Chi vivrà, vedrà!

Ko je Radić končal, je radikalni poslanec Matić predlagal prost prehod na dnevni red. Poslanec Mustaj-beg Kapetanović je predlagal motiviran prehod, a zbornica je z veliko večino sprejela Matićev predlog.

Beograjske vesti.

Beograd, 12. februarja. Govor Stefana Radića na včerajšnji skupščinski seji splošno komentirajo. Radikali na eni strani smatrajo, da se s tem govorom ni utrdila pozicija vlade, radićevci na drugi strani pa so mnenja, da je s tem spor srečno izglajen in da ne more več priti do komplikacij.

Beograd, 12. februarja. Glede na včerajšnje izjave Stefana Radića v skupščini je poslanec Wilder naslovil na predsednika skupščine vprašanje, ki se tiče Pelegrinettija. Vprašal je gospode ministre, ali so trditve prosvetnega ministra Radića resnične in kaj namerava vlada ukreniti, da dobi popolno zadoščenje za tako držanje svete stolice in jamstvo, da se v bodoče kaj takega več ne dogodi.

Beograd, 12. februarja. Včeraj popoldne od pol 5. do pol 6. ure je bil v avdienci pri kralju predsednik skupščine Marko Trifković. Smatrajo, da je Trifković kot predsednik skupščine obvestil kralja o razvoju političnega in vladnega položaja.

UGODNE VESTA IZ AMERIKE.

Beograd, 12. februarja. Pogajanja v Washingtonu se bližajo koncu. Po zadnjih vesteh, ki jih je prejela vlada, so izgledi za sporazumno rešitev jako povoljni. Še v teku današnjega dne pričakujejo odgovora ameriške delegacije, ki je osvojila vse opravljene razloge naše delegacije glede načina in glede rokov plačevanja našega dolga in ki je obetala, da nam bo v tem pogledu dovolila čim večje olajšave.

DR. NINČIĆ SE VRNIL IZ TEMEŠVARA.

Beograd, 12. februarja. Včeraj se je vrnil iz Temešvara naš zunanji minister dr. Ninčić.

Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 202, zaklj. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 200; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 965, bl. 972; Slavonska banka d. d., Zagreb den. 49; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 125; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 370, bl. 390; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 110; »Stavna družba« d. d., Ljubljana den. 90, bl. 100; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka den. 115, bl. 120, zaklj. 115.

Blago: Trami na podlagi note, fco vag. Postojna tranz. 1 vag. den. 320, bl. 320, zaklj. 320; bukovni železniški pragi: 2.51 m dolž., 13x23x13 den. 28; 2.45 m dolž., 12x22x12, fco vag. nakl. postaja den. 24; hrastova drva, suha, cepanice, fco vag. Postojna bl. 21; bukovna drva suha, fco vag. meja Postojna bl. 25; bukovni hlodi, gladki, ravni, 2.50, 3, 4, 5 m dolgi, od 25 cm naprej, fco vagon nakl. postaja bl. 225; bukovni plohi neobrobjeni, 50, 60, 70, 80, 90 mm, od 2 do 5 m dolž., največ 4 m, fco vag. nakl. postaja bl. 470; bukovni plohi parjeni, od 27 do 100 milimetrov, večinoma 27 in 38 mm, I, II, od 2 m naprej z 10% izpod 2 m, fco vag. Postojna tranz. bl. 1100; hrastovi plohi neobrobjeni 80, 90, 110 cm, fco meja, 2 vag. den. 950, bl. 950, zaklj. 950; late 25/25, 50/50, fco meja, 1 vag. den. 540, bl. 540, zaklj. 540; tramiči 3/3-4/5, fco Sušak den. 342; pšenična bačka, fco nakl. postaja bl. 292.50; pšenična sremška, fco vag. nakl. postaja bl. 290; koruza, času primerno suha, fco sremška postaja bl. 121; koruza, času primerno suha, fco slav. postaja bl. 123; koruza izmulanka, več kot času primerno suha, za mletov spodobna, par. Ljubljana bl. 185; koruza, umetno sušena, fco vag. bačka postaja bl. 142; koruza, umetno sušena, fco Postojna tranz. bl. 182.50; ječmen, 62 kg, fco vag. bačka postaja bl. 155; ječmen spomlad. pivovarna, 66/67 kg, par. Ljubljana bl. 260; oves rešetani, fco slav. postaja bl. 190; ajda domača, fco vag. prekmurska postaja bl. 260; rž domača, fco vag. prekmurska postaja bl. 210; rž, 71/72 kg, par Ljubljana bl. 220; proso rumeno, fco vag. prekmurska postaja bl. 210; proso rumeno medjim., fco Ljubljana bl. 220; otrobi drobnji, pšenični, fco vag. nakl. postaja Vinkovci bl. 115; otrobi drobnji, pšenični.

par. Ljubljana bl. 140; ježice zlatorumene, fco vag. dol. postaja den. 250; konoplja v steblih, fco vag. slav. postaja bl. 90; la Portlandement »Salona-Tour«, fco vag. Solin: v jutavrečah po 50 kg bl. 40, v papirnatih vrečah po 50 kg bl. 45, v sodih po 150, 180, 200 kg bl. 52.50.

BORZE.

Zagreb, 11. februarja. Devize: Newyork ček 56.79-57.09, London izplačilo 276.79 do 277.79, ček 276.57-277.77, Praga 168.2 do 169.2, ček 168.14-169.14, Curih 1095.44 do 1082.14, ček 1094.75-1098.75, Milan izplačilo 228.97-230.17, ček 228.9-230.1, Berlin 1356.8-1357.6, Dunaj 800-804.

Curih, 11. februarja. Beograd 9.13, Newyork 519.25, London 25.225, Praga 15.8875, Pariz 19.1625, Milan 20.96, Bukarešta 2.235, Dunaj 73.075, Sofija 3.70, Berlin 123.675, Budimpešta 0.00728.

To in ono.

GUNAR TOLNAES V PRAGI.

Redko kdaj je videla dvorana praške Lucerne tako navdušeno občinstvo. Vse praške deklice — do 30. leta in čez so imele tam splošni sestanek. Nestrpnost je rasla od trenutka do trenutka, dokler vendar ni končno nastopil Gunar Tolnaes sam. Ob pogledu na filmskega maharadžo pa je izbruhnil aplavz, kaj aplavz, vihar aplavza, da je moral celo Tolnaesov impresario krotiti bučen entuzijazem občinstva, seveda brezuspešno. Ni slučaj in ne čudež, da so večino občinstva tvorile ženske.

Prišlo se je burno popravljanje frizur, ti-soče rok je držalo hipoma zrcala v roki, ti-soče dam se je pričelo naenkrat lepiti tihi-ica in ustna — vse v tišem upanju, da jim Gunar Tolnaes, ta vzor moža, nakloni vsaj en sam pogled, en prav majhen pogled.

Nato je govoril. Poslušali so ga seveda le moški, ženske pa so vedno znova dvigale divji krik radosti, njihovo navdušenje se je vedno bolj spreminjalo v neznosno soparo. Gunar Tolnaes pa je govoril. O filmu, o svojih nazorih, o svoji karieri. Pripovedoval je šale, ki bodo krožile po družinah tako dolgo, dokler ne bo stopil na Tolnaesovo mesto kdo drugi, lepši, mlajši...

Tolnaes ni več med najmlajšimi. Star je 45 let in lepši na večerni slavnosti kot pri jasni dnevni svetlobi. Njegovo mnenje je, da je izgubil tla naturalističen ali bolje psevdonaturalistični film, katerega ogrožje tvorijo

ljubimec, kokota, nedolžna deklica, palača into svojo plačo večji predjem, s katerim bo berlinske maniheje potolažila.

Razvil se bo literaren film. Tolnaes je prepričan, da se film še ni dovolj cenil kot merilo za vrednost insceniranja gledaliških vzoritev. Le ona drama je dobra, ki se da tudi v filmu lepo vprijeti. Veliki skandinavski literatje dajejo radi dovoljenja za vprijeti njihovih del. Selma Lagerlöf je navdušena za film. Drugi literatje bodo sledili kot n. pr. Kunt Hamsun. Potrebno pa je dvigniti stopnjo filmskega rokopa. Ne gre, da se napravi film iz par ganljivih scen in iz tobakovnega dima, ki ga kdo puha z demonično gesto. Film mora imeti idejo, ki se vleče skozi dejanje kot rdeča nit, scena mora slediti sceni v logični zvezi. Ne sme se več dogoditi, da se kakšni filmski zvezdi na ljubo posnema scene, ki so čisto nebitvene in to le zato, da ima filmska zvezda malo več prominentnih nastopov.

Na vprašanje, kateri so najvažnejši filmski igralci, mojster ni hotel odgovoriti. Nato pa se je odločil za Charlie-a Chaplina in Emila Janningsa. Z ljubeznijo se je izrazil tudi o Jackie-u Cooganu, ki da je resnično čudežen otrok. Tudi je dovolj mlad, kar se ne sme pozabiti pri ocenjevanju igralskih kvalitiet, da more v rokah dobrega režiserja še mnogo napredovati. Na vprašanje, katero svojih kolegij smatra za najlepšo, ni dal odgovora.

O Pragi se je izrazil, da je najlepše, najprijetnejše mesto, kar jih je kdaj videl. Pa so ga tudi Pražanke sprejele prijazno kar se da. Po govoru so mu dobesedno raztrgale obleko. Vsaka si je hotela prisvojiti majhen košček njegovega fraka v spomin. Neka dama je s solzami v očeh prosila, naj jo spuste k Tolnaesu, da bo dobila podpis na njegovo fotografijo. Njej so ustregli, vsem je bilo itak nemogoče. V hotel, kjer je stanoval so nosili vence, pisma, prihajali so obiski, še celo hotelsko osebje se je zavedalo, da streže pravemu kralju, knezu ženske naklonenosti, z eno besedo: Gunarju Tolnaesu.

Dolgovi Lye de Putti. Kot poročajo iz Berlina, je zapustila slavna filmska igralka Lye de Putti kljub svojim briljantnim dohodkom v nemški prestolici več žalujčih upnikov. Celokupna svota dolgov, ki jih je kontrahirala Lye v Berlinu, ne da bi jih plačala, znaša 80.000 mark. Upniki groze z ovadbo. Prijatelji filmskega stara pa jih tolažijo z zatiranjem, da so firjatve absolutno sigurne, ker dobi Lye de Putti od ameriške filmske družbe, ki jo je angažirala, 4000 dolarjev tedenske plače in bo vzela takoj na

V MADJARSKI AFERI PRIČAKUJEJO NOVIH SENZACIJ.

Budimpešta, 12. februarja. Sinoči se je sestala parlamentarna preiskovalna komisija. Windischgrätz, Nadossy, general Haits, Raba in polkovnik Kurz so bili zaslišani glede političnega ozadja falzifikatorske afere. Od teh zaslišanj pričakujejo senzacionalnih rezultatov, ker se misli, da bo članom ankete uspelo obtožence pripraviti do priznanja.

VIHARNA SEJA MADJARSKEGA PARLAMENTA.

Budimpešta, 12. februarja. Na včerajšnji seji parlamenta je govoril notranji minister Rakoczy, ki je zanikal trditve, da bi se bil v falzifikatorski aferi pregrešil s tem, da bi bil kaj opustil. Socialni demokrati so govornika prekinjali z modklici: »Demisijonirajte, demisijonirajte!« Seja je potekla jako viharo.

MADJARI PRIPRAVLJAJO VPAD NA GRADIŠČANSKO.

Dunaj, 12. februarja. Socialni demokrati zahtevajo, da se zaradi nevarnosti napada od strani Madžarske in Italije skliče glavni odbor parlamenta. Poslednje dni so na Gradiščanskem aretirali več oseb, pri katerih so našli zelo kompromitujoč material. Po izjavah aretirancev bi morale v kratkem madžarske tolpe napasti Gradiščansko.

SEDEM ATENTATOV PROTI PRIMI DE RIVERA.

Pariz, 12. februarja. Listi javljajo iz Barcelne, da je bilo proti Primu de Rivera poskušenih sedem atentatov, od katerih pa nobeden ni uspel. Španska cenzura ni doslej niti ene vesti o teh atentatih spustila v incenzstvo.

žak London:

10

Morski vrag.

Njegova silna speča moč se je bila morala zbuditi, hitro in točno, ali pa sem jaz moral spati za trenutek; predno sem se namreč zavedel, je stopil dva koraka naprej, pograbil mojo desnico in jo vzdignil, da si jo ogleda. Skušal sem jo izmakniti, a njegovi prsti so brez vidnega napora prišli krepkejši, tako da sem menil, da mi zmečka roko. V takih okolištinah je človeku težko ohraniti svojo dostojanstvenost. Nemogoče mi je bilo, da bi se zviljal ali ustavljal kot kakov učenec. Enako nisem mogel planiti nad človeka, ki mu je bilo samo zaviti mojo roko, da bi jo zlomil. Tako mi ni preostalo drugega, kakor da sem mirno stal na svojem mestu in si pustil žalitev dopasti. V tem sem imel toliko časa, da sem opazil, da so izpraznili žep mrtvega mornarja na palubo, da so njegovo telo zavili v šudrovino in da je njene gube sešival Johansen s surovim belim sukancem, potiskajoč šivanko s pomočjo nekake usnjate priprave, ki jo je bil imel na dlani svoje roke.

»Roke mrtvega očeta so vam jih ohranile mehke. Za drugo niso kot za pomivanje posode in za delo kuhinjskega strežeta.«

»Jaz želim, da me izkrcate,« sem rekel odločno, kajti sedaj sem zopet obvladoval sam sebe. »Plačam vam, kolikor mislite, da je vaša zamuda in delo vredno.«

Radovedno me je pogledal. Iz oči mu je sijalo roganje.

»Jaz pa vam naredim drugo ponudbo in to v blagor vaše duše. Izgubil sem prvega mornarja in zavoljo tega se bo vršila cela vrsta povišanj na ladji. Navaden mornar zavzame mesto prvega mornarja, kabinski streže prevzame mesto tega mornarja, vi pa prevzamete mesto kabinskega strežeta, podpišete pogodbo za celo vožnjo in prejmete dvaset mornarjev na mesec pa hrano in ostale. No, kaj pravite k temu? Ampak pomnite, da je vse to za blagor vaše duše. Tako bo še nekaj iz vas. Sčasoma se utegnute še naučiti, da boste stali na lastnih nogah in se nemara še nekoliko prerili naprej.«

Nisem se oziral na njegovo govorjenje. Jadra ladije, ki sem jih bil videl proti jugozapadu, so postala večja in razločnejša. Bila so iste vrste kot na Duhu, dasi je bilo ladijino telo manjše, kolikor sem videl. Lep pogled je nudila, ko je skakala in letela proti nam; očividno je morala voziti prav blizu mimo nas. Veter je trenutno postajal jačji, solnce pa je izginilo, potem ko se je nekolikokrat ježno ozrlo po zemlji. Morje je navzelo temno svinčeno barvo, postalo bolj nemirno in je zaganjalo penete bele valove proti nebu. Vozili smo hitreje in ladja je bila bolj nagnjena; ob nekem močnem veternem sunku pa se je ograja ladije potopila v morje, tako da je bila paluba na tisti strani za trenutek mahoma preplavljena in so se morali lovci hitro umakniti.

»Onale ladija privozi kmalu mimo nas,« sem dejal po kratkem molku. »Ker vozi v nasprotni smeri, je brzokone namenjena v San Francisko.«

»Prav gotovo,« se je glasil odgovor Wolfa Larsena, ko se je nekoliko obrnil od mene in zaklical: »Kuhar! Hej, kuhar!«

Londončan je pokukal iz kuhinje.

»Kje je tisti tvoj fant? Povej mu, da bi ga rad videl.«

»Da, gospod,« in Tom Mugridge je hitro zbežal na zadnji konec ladije in izginil po nekih stopnjicah blizu krmilnega kolesa. Nekoliko hipov pozneje se je zopet prikazal, za njim pa je stopal čokat mlad človek kakih osemnajst, devetnajst let z zardelim, prostaškim obrazom.

»Eve ga, gospod,« je dejal kuhar.

Toda Wolf Larsen ni pogledal kuharja in se je takoj obrnil do kabinskega strežeta.

»Kako ti je ime, fant?«

»George Leach, gospod,« je bil mrki odgovor; dečakovo vedenje je jasno kazalo, da je slutil, iz katerega vzroka je bil poklican.

»No, irsko ime to ni,« je zarobantil kapitan. »O' Toole ali Mc Carthy bi prokleto vse boljše pristojalo tvojemu obrazu. Razen če ni bil kak Irec med fanti tvoje matere, kar bo najbrže.«

Videl sem, kako so se mladeniču pesti krčile spričo te žalitve in kri mu je pordečila vrat.

(Dalje prih.)

VSAKDO si lahko izboljša svojo eksistenco s pravilno uporabo najboljših šivalnih strojev

„Gritzner“ in „Adler“ ter z nedosežnimi pletilnimi stroji „DUBIED“.

Te si nabavi pod ugodnimi pogoji edino pri tvrdki

JOSIP PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi levo.

MALI OGLASI

Glas oglasom do 20 besed Din 5—, vsaka nadaljna beseda 30 par.

Kot praktikant

Želim vstopiti h kakemu ljubljanskemu podjetju. Imam pisarniško znanje ter sem popolnoma zmožen knjigovodstva, korespondence, stenografije, stenografije, vešč sem periskop slovenskega in hrvatskega jezika. — Ponudbe prosim na upravo lista pod: »Marljivo«.

Daljnogled

se prodaja za ceno 200 Din. — Naslov pove uprava lista.

Gorenjskega krompirja

večje ali manjše množine postavi na dom. Pišite dopisnico na upravo lista pod: »A 1.35 Din«.

KOKS - ČEBIN

Welfova ulica 1/II. - Telefon 56.

Gospodična

18de mesečno sobo s separatnim hodom. — Ponudbe na upravo pod »Soba«.

Absolventinja

trgovske šole 18de mesta kot praktikantinja. — Ponudbe na upravo lista pod: »Praktikantinja«.

Gospod

kateri je absolviral trgovski tečaj ter ima eno leto pisarniške prakse, išče službo. Gre tudi eden do dva meseca brezplačno. — Ponudbe prosim na upravo lista pod »Dobra moč«.

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarnice d. d. v Ljubljani.

Solčno stanovanje

v novi hiši ob Tržaški cesti, obstoječe iz dveh sob (z balkonom) in pritliklinami, ozir. ene sobe in kuhinje, se odda s 15. februarjem ali 1. marcem. — Naslov pove uprava.

„GROM“

GLAVNO POSREDOVNIŠKI IN ŠPEDIČKI BIRO
KURIRJANA, KOLODVORSKA ULICA 41.
Glavni špijerski biro: Telefon Interni 434.

PODRUČNICE:

Maribor, Jesenice, Rakek.

Obprijeta vse v to strogo spadalajo poše naplato in pod lastnimi pogoji.

Šteopniški družbe spalnih vos s. G. R. na ekspressno pošiljke.

Vrtnarske zadeve
posreduje

Goikova „Vrtnarska šola“ v Kranju.